

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglaš: enostolpna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Plačano do

Ljubljana knjižnica

Uredništvo:
Pavšalni franko. Telefon 360
a: Telefon 44
Ljubljana. ne vračajo.
Priložiti znamko
za odgovor.

Jugoslovanska vojska v boju z Albanci.

ARTILJERIJSKI BOJI PRI LJEŠU. TIRANSKA VLADA IMA NA MEJI 12.000 MOŽ. PAŠIČ SE POGAJA V PARIZU, DA DOSEŽE PRAVIČNO RAZMEJITEV.

Beograd, 28. oktobra. (Izv.) Naše čete dosedaj madžarske meje se niso prekoračile. Na albanski meji je pri Lješju na reki Drim naša artiljerija stopila v akcijo ter je obstreljevala arnavtske pozicije. Naše čete so zavzele postojanke, odkoder je mogoče obvladati ves teren. Vse naše vojaške akcije v Albaniji se razvijajo po določenem načrtu.

Beograd, 28. okt. Presbiri poroča iz Korče: Po zaupnih poročilih je pričela tiranska vlada proti nam oboroževati tudi prebivalstvo v ozadju svojih čet. Tako je došel te dni v Bulcise Valdijat Kaplanej in Mata s 70 ljudmi ter pričel razdajati med prebivalstvom tega kraja puške, municijo in bombe.

Beograd, 28. oktobra. Presbiri poroča iz Elbasana: Znani morilec Esad paše, Avni Rusten, kateremu so pred nekolikimi tedni priredili albanski nacionalisti svečano potovanje v Severno Albanijo in v Skader ter ga predstav-

ljali kot narodnega junaka, je sedaj odšel iz Tirane na postojanke proti naši meji. Pod njegovim poveljstvom se nahaja okoli 610 prostovoljcev. Pričakujejo se še ojačenja iz Valone in Klementijev. Število prostovoljcev in rednih čet tiranske vlade na naši meji se ceni nad 12.000 mož.

Zagreb, 28. oktobra. »Novosti« poročajo iz Beograda: Davi se je pričela ofenziva naših čet na albanski meji. Naša vojska je po preciznem topniškem ognju prekoračila mejo. Njena naloga je, zavzeti samo strateške pozicije, da bi se država zavarovala pred neprestanimi napadi arnavtskih tolp. Znano je namreč, da je bila dosedanja demarkacijska črta za našo državo popolnoma nemogoča. Zato se pričakuje od pogajanj, ki jih vodi Pašič v Parizu, da bo došlo do popravka te meje. Dosedaj so v tem pogledu dosepele ugodne vesti.

Ukrepi naše vlade proti Madžarski.

DEMARŠA PROSLAVLJA NASTOP HORTHYJA. BOJAZEN, DA NE PRIDOBILA MALA ENTENTA NA UGLEDU IN MOČI.

Beograd, 28. oktobra. Ministrski svet je imel danes popoldne od 16. do 20.40 sejo, na kateri so se razpravljala poročila, ki so tekoma dneva došla iz Prage, Bukarešte in Pariza o našem znanjem položaju. Ravnotako se je tudi prečitala obširna brzojavka, ki jo je poslal ministrskemu svetu min. predsednik Nikola Pašič. Med sejo so ob 17.30 došli k ministrskemu svetu zastopniki velike entente, in sicer Italije, Francije in Anglije, ki so predali vladi demaršo, katera je bila na enak način izročena tudi pri vseh ostalih vladah držav male antante. Seji ministrskega sveta je ves čas prisostvoval tudi vojvoda Bojović. Ob 19.40 je ministrski svet zaradi nekaterih vprašanj konsultiral češkoslovaškega poslanika Kalino. Istočasno se je vršila v vojnem ministertvu konferenca načelnikov vojnega ministertva. Ministrski svet bo nadaljeval posvetovanje jutri pred sestankom narodne skupščine ob 9. dopoldne. Bržkone bo ob tej priliki padla definitivna odločitev naše vlade o postopanju proti Madžarski.

Beograd, 28. oktobra. V finančnem ministertvu je uvedeno računovodstvo za vse izdatke za vojsko, ki se je zaradi poizkusa habsburške restavracije koncentrirala na madžarski meji. Računi teh izdatkov bodo z ozirom na ultimatum izročeni Madžarski ob svojem času, da povrne škodo.

Velika ententa proti oboroženemu nastopu.

SEJA MINISTRskega SVETA. RAČUNOVODSTVO ZA MOBILIZACIJSKE IZDATKE. ROMUNIJA SOLIDARNA.

Beograd, 28. oktobra. (Izv.) Med današnje ministrsko sejo so prinesli predstavitelji velike entente naši vladi demaršo, v kateri velika ententa utemeljuje svoje razloge proti oboroženemu nastopu male entente. Iz stilizacije cele demarše se jasno kaže, da je jedini vzrok nam nasprotnega mnenja velike entente iskati v bojznih slednje, da bi uspešna oborožena akcija male entente preveč dvignila ugled male entente ter jo mogla osvoboditi izpod upliva velike entente. V demarši se nadalje proslavlja nastop Horthyja proti Karlu. Ta hvala ima očitno namen

preočiti naši, češkoslovaški in romunski vladi neupravičenost zahtev po odškodnini za provedeno mobilizacijo. Podobna demarša je bila podana tudi češkoslovaški ter romunski vladi.

Dunaj, 28. oktobra. (Izv.) Beograd in Praga sta podali francoski in italijanski vladi svoje nepreklicno izjavo, da je spreminitev njihovih zahtev popolnoma izključena. Ker pa je češkoslovaška vlada politično in gospodarsko od Francije bolj odvisna kot Jugoslavija, bo slednja ultimatum podala sama.

ril angleško vlado k priznanju kralja Konstantina. Stališče angleške vlade v tem vprašanju pa je odvisno od stališča Francije in Italije, ker Anglija nikakor noče priznati Konstantina brez soglasja s Francijo in Italijo. Lord Curzon bo danes sprejel Gunarisa.

NEMSKI PROTEST GLEDE GORNJE, ŠLEZIJE BREZPREDMETEN.

Pariz, 28. okt. (Havas). Kakor poroča »P. Parisien«, je poslariška konferenca sklenila, naznaniti nemški državnim vladam, da smatra protest proti odločitvi glede Gornje Šlezije, ki ga vsebuje nota nemškega poslanika, kot brezpredmeten.

UPORNIŠKO GIBANJE V BESARABIJI.

Moskva, 28. okt. Uporniško gibanje v Besarabiji napreduje. Pri postaji Romanowki je prišlo do novih bojov. Četa upornikov je porušila tir in razstrelila eno lokomotivo.

SEJA SKUPŠČINE.

Beograd, 28. oktobra. Jutri ob 10. dopoldne se sestane narodna skupščina k prvi redni seji, na kateri bo samo določen dnevni red za prihodnjo sejo, ki se bo bržkone vršila v četrtek. V parlamentarnih krogih trdijo, da se bo na prihodnjo sejo otvorila politična debata, na kateri se bo razpravljalo naš notranji in zunanji politični položaj, pri čemer bo mogoče vsakemu govorniku razložiti svoje mnenje o njem.

BAROŠKA LUKA.

Zagreb, 28. okt. »Riječ« poroča iz Beograda: Vaš dopisnik je vprašal eno izmed najuglednejših oseb beogradske vlade za pojasnilo glede vesti italijanske agencije, da se je Pašič pogajal radi baroške luke in da je sklenil sporazum ter je dobil kategoričen odgovor, da to ni resnica in da se v tem vprašanju ne more skleniti noben sporazum brez pristanka vlade in merodajnih činiteljev.

KOSOVSKI HRAM.

Beograd, 28. okt. Odbor umetnikov in književnikov za postavitev Kosovskega hrama je pri predsedniku narodne skupščine vložil prošnjo, da naj bi se Vidovdanski hram postavil na širši osnovi, kakor je bilo prvotno zamisljeno. Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je prošnjo sprejel in obljubil, da se bo v skupščini zanj toplo zavzel.

ZELEZNIŠKE DIREKCIJE.

Beograd, 28. oktobra. (Izv.) V ministertvu saobračaja se vrše seje, na katerih se razpravlja o odstranitvi železniških direktij ter o osnovanju ene same centrale s sedežem v Beogradu. Ker je to zelo važno vprašanje, se bo vzelo v obzir mnenje vseh tozadevno zainteresiranih krogov.

ZASLEDOVANJE ODMETNIKA DR. MARKOVIĆA.

Zagreb, 28. okt. »Jutarnji list« poroča iz Beograda: Iz Cetinja poročajo, da zasledujejo odmetnika dr. Vukašina Markovića orožniki, omladinici in seljaki. Sedaj poročajo, da se nahaja v bližini Cetinja in da je v njegovi četi samo devet oseb. Tudi od tu so ga izgnali in pravijo, da beži proti Reki. Brez dvoma skuša priti v Skader, kjer bo gotovo našel zavetišče. Prijeti njegovi tovariši se obnašajo zelo drzno pred preiskovalnim sodnikom in pred policijo ter energično zagovarjajo svoje komunistične ideje. Dr. Vukašin Marković je živel precej časa v sovjetski Rusiji, kjer sta ga Ljening in Trockij pošiljala na razna mesta Rusije z raznimi misijami. Marković se naravno ni mogel sprijazniti s tihim življenjem v mali vasi, kjer je živel pod policijskim nadzorstvom, vsled česar je pobegnil v gore. Njegovi komunistični tovariši se niso čutili tako vezane v krajih, v katerih so bivali, zato sedaj tudi niso sledili njegovemu pozivu k vstaji.

KOMUNISTIČNI KONGRES NA ČEŠKOSLOVAŠKEM.

Praga, 28. okt. Od 30. oktobra do 3. nov. se vrši v Smichovu ustanovni kongres zedinjenih komunističnih strank na Češkoslovaškem.

RUSKA TRGOVSKA POLITIKA.

London, 28. okt. V spodnji zbornici se je od vladne strani izjavilo, da je angleški urad v Moskvi poslal poročilo, ki potrjuje, da se je v Rusiji ustanovila družba, ki ima namen voditi trgovinske posle s tujimi državami.

MEDNARODNA REZERVNA BANKA.

Pariz, 28. okt. Zastopnik lista »New York Herald« v Berlinu je imel razgovor z Venderlipom, ki je izjavil, da bo predlagal ustanovitev mednarodne rezervne banke s kapitalom ene milijarde dolarjev v zlatu, da bi se s tem izboljšal finančni položaj srednjeevropskih držav. Banka bo imela podružnice v vseh državah, ki bodo hotele pristopiti k tej banki.

REPARACIJSKA PLAČILA NEMCIJE.

London, 26. okt. V poslanski zbornici je predlagal neki poslanec, naj se z ozirom na to, da se Nemčija brani izplačati reparacijska plačila, Nemčija predlaga, naj proda svoje dragocenosti. Minister Robert Horna je obljubil, da bo ta predlog naznanil reparacijski komisiji.

Finta in idijotstvo?

Druga avantura Karla Habsburga se je klavrno ponesrečila, nič mari klavrno, ko njegov prvi poskuš, obnoviti svoje gospostvo na tem svetu.

Sicer se niso zaključeni dogodki na Madžarskem, o njih še ne moremo zapisati končnega rezultata in kaj nam odkrijejo prihodnji dnevi, še ni povsem jasno in gotovo. Vsekakor je paradokso, da ima Madžarska — interniranega v lasni deželi kraja, ki ga sama priznava za svojega legitimnega vladarja in ki bi si ga rada raje danes ko jutri posadila na prestol. V pričo tako nenormalnega stanja je na mestu največja previdnost in nezaupnost.

Kolikor smemo verjeti poročilom in poteku dogodkov zadnjih dni, so gospoda okrog Karla in Zite uprizorili avanturo jako nerodno in še predno bi bilo popolnoma pripravljeno vse potrebno s strani madžarske vlade. Očitno je bilo bivšim dvorjanom delo madžarske vlade za obnove habsburške oblasti prepočasno, zato so jo hoteli prehiteti. Ker pa si je težko predstavljati toliko politično nesposobnost, se samoobsebi usiljuje mnenje, da se je podjelje pripravljalo spozumno z budimpeštansko vlado in da je slednja zavzela svoje odklonilno stališče šele, ko je videla povsod okrog sebe pričenjati energično protiakcijo.

Naj so že bile zveze med Habsburgom in Budimpešto take ali take, kot gotovo se je izkazalo, da se Habsburgi in njihovi dvorjani ta tri leta svojega izgnanstva niso prav ničesar naučili. Kakor na Dunaju tik do zloma centralnih sil niso prav nič videli, kaj se pripravljalo okrog njih, kakor niso niti najmanj spoznali, kak kolosalen preobrat se je izvršil pri narodih in kake so njihove resnične nacionalne težnje, prav tako je očitno, da današnjega mišljenja in resničnega stanja pri osvobojenih narodih niti od daleč ne poznajo. Njihovi agenti čujejo in bero o naših notranjih prepričitih, bero o Radiću in Hlinki, o nezažovalnosti v Avstriji in v Erdelju in v božnih vzdihih po nekdanji udobnosti in si seveda razlagajo, da je vse to hrepenenje po novem cesarovanju Habsburgu. Očitno si je razgreta, bržkone tudi histerična fantazija dvorjanov predstavljala povratek Karla po vzoru Napoleonove vrnitve z Elbe dne 1. marca leta 1815. Mislili so si menda, da bodo kakor takrat čete in generali, podaniki in uradniki, skratka da bo narod, da bodo narodi kot odrešeni prestopili pod zastavo Habsburga.

Z označeno popolno nezmožnostjo, naravnost absurdno politično borbaranstvo in neinformiranostjo, ki se je razkrila ob drugem restavracijskem poskusu, smo pravzaprav lahko zelo zadovoljni. Prav tako kakor nam je popolna nezmožnost in nevidevnost Avstrije mnogo pripomogla k hitri in popolni osvoboditvi, tako nam tudi tak-le ponesrečen Karlov puč v enem oziru pomiri nestrpne živce. Spretnejši Karlisti bi nam lahko napredli večje težave, pučisti najnovjšega primera pa osmešijo osebe in stvar in sami izločujejo iz vrste možnih kombinacij tudi pri reakcionarno usmerjenih činiteljih na ozemlju bivše monarhije. Saj naravnost verjeti ne moremo, da bi se mogli restavracijski poskusi izvajati s tako otročjo nesposobnostjo, ravno vzpričo tega; ker je Madžarska kot nalašč teren za resne in zelo nevarne take eksperimente.

Naše zahteve po delnitivnem obračunu s Habsburgi pa zato niso nič manj brezpogojne. K političnemu intrigantstvu, želji po revanži in restituciji stopa še moment histerične neodgovornosti, kar zahteva, da se zmešani fantič, ki pleše z bakijami pod lesenimi strehami, ekspedira v primeren izoliran prostor.

S Habsburgi ne smemo imeti več opravka ne v resni, ne v operetni zadevi.

Proglava osvobođenja češkoslovaškega naroda.

Ljubljana, 28. oktobra. Danes dopoldne ob 11. uri je sprejemal tukajšnji češkoslovaški generalni konzul dr. Otakar Beneš v srebrni dvorani hotela Union čestitke povodom tretje obletnice osvobođenja češkoslovaškega naroda. Svečanostnega sprejema so se udeležili pokrajinski namestnik, minister Ivan Hribar v spremstvu predstojnikov državnih uradov, ljubljanski župan dr. Ljudevit Perić z magistratnim ravnateljem dr. Miljutinom Zarnikom ter razni drugi zastopniki odličnih ljubljanskih korporacij. Navzoča sta bila tudi poslanca Ivan Deržič in Anton Brandner. Generalni konzul dr. Otakar Beneš je v daljšem pozdravnem govoru obravnaval pomen zgodovinskega dne ter končno nazdravil predsedniku Masaryku in kralju Aleksandru. Za pozdrav se je zahvalil pokrajinski namestnik Ivan Hribar, ki je v svojem govoru prav posebno poudarjal krvne in bratrske vezi, ki nas vežejo

na češkoslovaški narod. Ob 13. uri je bil sprejem zaključen.

Zvečer je priredil v opernem gledališču konzulat češkoslovaške republike proslavo 28. oktobra z izbranim sporedom. Dr. Ivan Lah je lepo recital češke pesnike in pisatelje. Orkester narodnega gledališča je proizvajal večeru primerne češke kompozicije. Dirigiral je z velikim uspehom Ant. Balatka. Kot pevci sta nastopili primadona Zikova in Šterkova, vlaharno aplavdirani.

Gledališče je bilo razprodano. Ves dohodek proslave je namenjen Jugoslovanski matici.

Beograd, 28. okt. Danes ob 12. je zastopnik predsednika vlade dr. Marko Trifković posetil češkoslovaškega poslanika Kalino ter mu osebno čestital v imenu vlade k današnji obletnici proglašenja češkoslovaške republike. Sestanek obeh državnikov je bil zelo prisrčen. Ob tej priliki so se znova utrdile zveze, ki obstoje med obema državama.

Borzna poročila.

Zagreb, 28. okt. Devize: Dunaj 7-7.20, Berlin 169-173, Budimpešta 38.50-40, Bukarešta 205-210, Italija izplačilo 1180-1190, London, izplačilo 1200-1210, Newyork, izplačilo 302, ček 298-300, Pariz izplačilo 2200, Praga 302-304.50, Švica izplačilo 5500-5525. Valute: Dolarji 297-300, avstrijske krone 0-9, carski rublji 14-20, nenaške marke 172-175, lejl 205-208, ital. lire 1165 do 1175.

Curih, 28. okt. Devize: Berlin 2.975, Newyork 543, Holandija 184.50, London 21.28, Pariz 39.30, Milan 21.30, Praga 5.50, Budimpešta 0.70, Zagreb 1.75, Bukarešta 3.70, Varšava 0.13, Dunaj 0.26, avstrijske krone 0.16.

Dunaj, 28. okt. Devize: Amsterdam 143.050-143.150, Zagreb 1298 do 1302, Beograd 5180-5200, Berlin 2347-2353, Budimpešta 478.50, do 481.50, Bukarešta 2495-2505, London 15.990-16.010, Milan 15.690 do 15.710, Newyork 4068-4072, Pariz 29.580-29.620, Praga 3817-3822, Varšava 86-88, Curih 77.975 do 78.025. Valute: dolarji 4028-4032, bolgarski levi 2095-2105, marke 2352-2358, funti 15.790-15.810, francoski franki 29.330-29.370, holandski goldinarji 139.950-140.050, lire 15.090-15.110, dinarji tisočaki 5150-5170, poljske marke 92-94, romunski leji 2775-2785, švic. franki 77.375-77.425, češkoslovaške krone 3767-3773, madžarske krone 499.50-502.50.

Nekaj o rudniških razmerah v Kočevju.

Vsled pomanjkanja jugoslovanskih rudarskih inženjerjev, je primorana trboveljska premogokopna družba sprejemati v obratno službo večinoma tuje, tako v Trbovljah, kakor tudi v vseh drugih manjših obratih. Temu srečnemu slučaju se ima zahvaliti tudi gospod obratni asistent inž. Keck, da more sedaj nemoteno paševati nad svojimi podložniki. Ta mladi gospod je nastopil svoje mesto šele okoli Božiča 1920, kljub temu pa je poznan že daleč naokoli kot strastno zagrižen Svab, ki preganja in muči slovenske nastavljenice in delavce, kjer in kakor jih le more. Kamorkoli sem prišel, s komurkoli sem govoril, bodisi z delavci, pazniki ali s slovensko inteligenco v mestu samem, povsod sem čul le pritožbe in začudeno povpraševanje, kako da se morejo v današnjih časih, v svobodni Jugoslaviji dogajati stvari, ki teptajo narodni ponos vsakega zavednega Jugoslavana, z onim znanim nadutim šovinizmom, gornještarskega študenta-buršaka. Evo slučajev!

V jami smo. Tik pri šahtu se nahaja letos dozidan rov z vrezanim napisom: »Glück auf!« Nikdo od delavstva se ne sme razburjati radi tega, lahko takoj pobere svoje cape in hajdi, ker »car daleko, Bog visoko«. — Uraduje se pri trboveljski od prevrata sem po naročilu (?) le slovensko, gosp. inž. Keck pozdravlja posledno le: »Glück auf!« in nič drugače. Ako ti ni všeč, pojdi! Gospod inž. (hic!) neče razumeti niti besedice slovenski, logična posledica je torej, da pazi skrbno na to, da sprejme kolikor mogoče Nemcev v jamsko delo! Kar je pa Slovencev, pazite, da govorite nemški z njim ako le kaj znate, sicer ste »unbrauchbar« tudi za težja dela, ker lažje je kakor »Laufers« pri šahtu, zasipanju rovov, zadelavanja proge itd. so nazkazana po večini le Nemcem. Kolikor časa sem imel službo, se nisem videl enega Slovenca pri šahtu zaposlenega! Ali je bilo mogoče vse to le slučaj, čudno naključje? — Z inženjerjem hodi pogosto po jami »Schichtmeister«, »internacionalni« Korošec, ki opravlja poleg vsega še službo tolmača med delavstvom in poslednjim, ker bi drugače slovenski delavci sploh ne mogli vršiti inženjerskih ukazov. V jami so bili zaposleni trije pazniki. — Enega so odpustili iz službe, ker je bil komunističen agitator. Sedaj hoče inž. nastaviti na vsak način Nemca, nekoga invalida brez roke (v eni roki mora imeti luč, z drugo mora plezati po lestvah), ki je pa zaposlen pri dnevnem kopu in ima torej primerno existenco, da se lahko preživlja! Toraj ne socialni čut, nestrpnost šovinizem, mu narekuje to namero! Dovolj je pri rudniku v delu osivelih kopačev (najvišji čin rudarja), zmognih po kratkem poduku ostalih paznikov, vršiti tako službo. Cemu imamo v Celju rudarsko šolo? Ali morda zato, da se nastavljuje pri nas tuji? —

Koncem septembra so imeli delavci oblastveno dovoljen šhod in so z dovoljenjem gospoda inšpektorja (o katerem vsi brez izjeme povdarjajo, da jim je zelo pravičen in naklonjen), zjutraj nabili na rudniku tudi plakate. Ko je prišel dopoldne gospod inž. Keck na rudnik, je dal takoj vse plakate odstraniti in delavci so se začudeno povpraševali, odkod ima gospod inž. večjo oblast kot okrajno glavarstvo? — Ali Vam je znano g. inž., da je tako

dejanje kratenje politične svobode in torej kaznjivo? Ali si upate tajiti Vaš junaški čin? Ali veste morda povedati ime koga drugega, ki je izvršil to dejanje namesto Vas? Koliko kričečih slučajev so mi pripovedovali, navedel pa sem v ilustraciji narodnega zatiranja le to, kar sem sam videl in slišal. Ali to še ni vse! —

V začetku julija lanskega leta je bil tretji letnik montanistov lj. tehnike z g. univerz. prof. Frostom na enotedenski ekskurziji v Kočevju. G. inž. ni našel toliko časa, da bi samo enkrat govoril z g. prof. Ignoriral nas je — kot Slovence! Bili smo mu trn v peti — bodoči slov. inž.! Zato je tudi mojega kolega, ki je praktical en mesec preje, tako dolgo preganjal, da ni mogel več strpeti in je raje — šel! Zopet drugega kolega mlajšega letnika je pustil tako garati, da je imel vse očuljene roke in ko je šel, mu je rekel, da je sicer zadovoljen z njim — samo to da mu ni ljubo, da je nacionalist!

V časih, ko se našim montanistom odjemlje pravica, študirati v Leobnu, z namero, da na ta način kolikor mogoče slov. inž. nastopi mesta zagriženih Nemcev, v časih, ko vsi protidržavni elementi rujejo na vse mogoče načine proti obstoju naše države, v teh težkih časih torej, zavzema važno mesto v tako narodno eksponiranem kraju kot je Kočevje, — zagrižen nekdanji avstrijski oficir — inž. Keck! Gospod inž.: »Quo usque tandem abutere patientia nostra?«

Eden v imenu mnogih.

Odločen protest Belokrajine zop. odcepitev

Kulpa naj bo naravna meja.

Občina Črnomelj je povabila vse belokranjske občine, da protestirajo zoper priklonitev Belokrajine k hrvatskim oblastim. — Protest se glasi:

Po dolgi svetovni vojni sledilo je ujedinjenje in osvobodjenje našega naroda. Vsi, tudi Belokranjci, smo z veseljem pozdravili ta dogodek, posebno pa svobodne in moderne volitve za naš državni zbor. To naše veselje je pa v zadnjem času potemnila vest, da se resno misli na to, odcepiti Belokrajino od njenega toliko milega središča Ljubljane in jo prikloniti hrvatskim oblastim. Belokranjci smo se vsled tega odločili, da odločno protestiramo zoper vsako odcepitev iz sledečih razlogov:

1. Smatramo reko Kulpo za najnaravnnejšo mejo.
2. Belokrajina ni bila nikdar pod hrvatsko upravo in omeniti moramo še, da je bila vedno upravljana iz Kranjske.
3. Ljudje so se tekom stoletij tako navezali na Kranjsko, posebno na Ljubljano in Novo mesto, da težijo gospodarsko v Ljubljani in Novem mestu, vzlic temu, da jim je Karlovec veliko bližji.
4. Našemu narodu v Belokrajini je bila Ljubljana kot glavno deželno mesto vedno središče kulture, narodne probe in vseh uradov.
5. Naših 4730 volilcev ostalo bi v slučaju odcepitve brez svojega narodnega poslanca in bi se pri prihodnjih državnoborskih volitvah naši glasovi izgubili v morju nezanesljivih in žalostnih strankarskih političnih razmer, ki vladajo na Hrvatskem.
6. Za enkrat še ne moremo zaupati hrvatski upravi, katero mi kot neposredni sosedje imamo priliko najbolj oznati.

Kakor vidimo, govore zoper nameravano odcepitev Belokrajine važni zgodov., gospod., kulturni, naravni, upravni in politični razlogi. Belokrajina je edini kos slovenske dežele, ki je bila še od časov stare Avstrije in je na žalost še danes, strašno zanemarjena, vzlic temu, da je bogata na prirodnih in nadarjen mož. Narod v Belokrajini je trdnou prepričan, da leži vsa njegova sreča napredek edino le v dosedanjem in naravnem središču in to je Ljubljana. Odločno protestiramo proti nameravani odcepitvi ter prosimo naše poslance, naj možato in odločno preprečijo vsako priklonitev Belokrajine k Hrvatskim oblastim. Kulpa naj bo naravna meja!

FRAN ZUPAN:

Dve izložbi -- utisi iz Zagreba.

(Nadaljevanje.)

Največ stvari je razstavil zenijalni Uzelac, poznani nam in poglavlajoči se M. Studin, simpatični Miše in pozornosti vreden akvarelist V. Varlaj. Dalje kipar Pallavičini, mojster Krizman, zanimivi V. Gecan, ter še desetero drugih. O vsakem posebej bi povedal lahko mnogo dobrega in želel, da se pokažejo kmalu v Ljubljani. — Važno se mi pa zdi pri tej priliki povdarjati naklonjenost hrvatskega naroda do svojih upodablajočih umetnikov. Zagreški škof je podaril velik kompleks sveta za zidavo umetniških ateljev v bližini medicinskih palač, na lepem prostoru nad Zagrebom. — Vlada, banke, lesni trgovci, stavbeniki in drugi mecene so dodali in slikarji imajo velike prostorne ateljeje s stanovanji. Lahko ustvarjajo, med tem, ko niti eden slovenskih slikarjev nima dostojnega stanovanja, kaj še ateljeja. Vsi starejši umetniki, kajstniki Croharja, Jakopiča, Jame in Vesela so danes lastniki lepih hiš in so kapitalisti. Da lahko žive ondi umetniki, priča tudi to, da ima Zagreb mnogo ljudi, ki si ustanavljajo privatne galerije. In Zagreb ima Strossmajerjevo, potem še posebno moderno galerijo v obrtni šoli in zopet druge grafično galerijo umetnin. Slikarji imajo še druge svoje mecene. V Beogradu sem videl pri kiparju Rosandiću lep, velik atelje v prostorni vili, ne daleč od univerze. — Kako ste prišli do tako lepega bivališča, ga vprašam. In odgovor: »Mesta občina mi je dala celo posteljo brezplačno na razpolago.« Tako tam.

Subici, Ažbe, so šli v tujino in so tam bili upoštevanji. Wolf in Grohar sta umrla doma od lakote. Z Groharjem se bahamo po Parizu kot kulturni ljudje, a njegov grob pri Sv. Križu v Ljubljani še danes po dolgih desetih letih nima križa in ga moraš iskati med travo in kamenjem.

Poglejte idealista Jakopiča, ko je vse svoje premoženje vtaknil v tisti paviljon pod Tivolijem — Kaj ima od tega? Smejejo se mu in on hodi praznih rok po ljubljanskih ulicah.

Vsi hrvatski umetniki prodajajo mnogo po razstavah. Zadnji dve leti so prodali slik za preko 2 milijona dinarjev. Vidovič je prodal na zadnji razstavi v Zagrebu za preko 200.000 kron. M. Studin v malem Splitu za 150.000 kron. Podobno V. Gecan in drugi v Zagrebu. Na zadnji grafični razstavi v Osijeku so prodali v enem dnevu mojega bivanja ondi za 16.000 kron.

In pri nas?

Na zadnji pomladanski umetniški izložbi ni razen vlade po osebnih službi g. Baltiča, kupil skoro nihče. Podobno je bilo zanimanje za obe razstavi Santija in Kraljev za časa sejna v Ljubljani. Večjih naročil, razen par diktiranih portretov ne dobe. Kipar Zajc premišljuje, kdaj pojde v Ameriko, Berneker je pustil dleto in šel v pisarno. Talentirani Gustinčič je šel za šoferja. V inženstvu znani naš mojster Jama bi prišel rad domov po dolgih letih iz Nizozemske. Prijatelj ostani! Kako boš živel doma? In tako naprej, naprej... Poglejmo samo še Meštoviča. Dobil je privatno naročilo, izvedbo spominskega mavzoleja v Cavtatu ob morju nekaj ur od Dubrovnika. Rodbina R. ni z njim »gihhala« kot se pri nas gliha pri naročilih. On pošlaga samo račune in se mu takoj izplačujejo. Do sedaj pa že stane spomenik 6.000.000 K. Ko bode spomladaj postavljen spomenik, bode stal okoli

7.000.000 K. Istina je to, saj sem videl sam v njegovem ateljeju ogromno umetniško dovršene skulpture na Pappe, poleg Dubrovnik in gledal grati kolosalni spomenik in Cavtatu in to za privatno rodbino.

S takimi naročili se lahko razvija umetnik. Meštovič ima veliko letno rento, plačano v frankih od države, veliko hišo v Zagrebu, stavbišče na najlepšem prostoru v Splitu. Zasluži gotovo in narod čeni na jugu naše umetnike. Danes mi je rekel slov. inteli-gent, trgovec. Saj bi kupili, če bi Slovenci tako ekstremno ne slikali... Prijatelj, vse struje imaš pri nas, kot v Zagrebu, če bi le bilo tebi kaj za slovensko ali sploh našo kulturo.

Ljudje se pri nas sploh še niso navadili čutiti za potrebno, da imajo v svojih stanovanjih umetnine. Pa tudi naša vlada ne razume, kaj se to pravi imeti umetnost in umetnike.

Gospodarstvo.

Davek na poslovnih promet.

Te dni izide v Uradnem listu razglas delegacije ministarstva financ, ki vsebuje navodila in pojasnila za izvrševanje nove uredbe o davku na poslovni promet. Iz obsežnega razglaš posname-mo le one točke, ki so za občinstvo najbolj važne.

Določila uredbe z dne 27. junija 1921 (Ur. l. št. 289), kolikor se nanašajo na izločitev državnih in samoupravnih trošarinskih davščin, prevallitev davka in zaračunavanje v kupne cene, se bodo izvrševala takole:

Državne in samoupravne trošarinske davščine se odobre, odnosno izločijo iz odmerne osnove same enkrat, in sicer pri onem davčnem zavezancu, ki je trošarino neposredno plačal in prejel priznanico o plačilu. Vsi prodajalci tem davščinam podvrženih stvari morajo v svoje knjige opravljenega prometa vpisovati kosmato izkupilo; istotako morajo postopati tudi oni davčni zavezanci, ki so neposredno plačali trošarino in prejeli priznanico o plačilu.

Davčni zavezanci, ki vodijo knjige po obrazcih A) in a) in imajo priznanice o neposredno plačani trošarini, obdržajo trošarino s trošarinskimi dokladami v trimesečnem obračunu v natisnjeni razpredelniki.

Upoštevatii je priznanice, ki so bile izdane izza dne 1. okt. 1921, priznanice za preteklo trimeseje pa se ne smejo prenašati v prihodnje trimesečje. Izjemoma se upoštevajo priznanice o plačanih trošarinskih davščinah, ki so bile izdane izza dne 1. julija 1921, torej tri mesece preden se je uveljavila uredba, pri producentih, ker se smatra, da ta rok popolnoma zadostuje, da izroče producenti prometu svoje proizvode, napravljene preden se je uveljavila uredba o davku na poslovni promet.

Ako je davčni zavezanec pavšalno obdačen, sme po preteku davčnega leta s posebno vlogo predložiti take priznanice pristojnemu davstvu in zahtevati, da se plačana vsota pri odmeri davka za prihodnje davčno leto odšteje od vsote, ki se ugotovi kot osnova za odmero pavšala. Pri slučajno opravljenem prometu se smejo priznanice, kolikor so dejansko v zvezi s tem prometom, predložiti s tem s prijavo b).

Vsaka zloraba trošarinskih priznanic se kaznuje.

Ko se uveljavljata prvi in predzadnji odstavek čl. 7, uredba je postopati v zmislu pravilnika tako-le:

Javne prodaje (licitacije) kolikor se vrše posamezno in ne kot stalno opravilo, je smatrati glede obveze prijave kakor slučajno opravljen promet ter jih je naznaniti s prijavo b). Za davek jamčita vselej lastnik in prodajalec solidarno, pristojna oblastva pa, ki izdajajo dovolila za take javne prodaje (licitacije) morajo zahtevati, preden izdajo dovolilo, od prosilca dokaz, da je namerni prodajo prijavil davčnemu oblastvu.

Davčna oblastva smejo vselej, kadar to zahteva državni interes, davek zavarovati (z varščino v višini 2—5% od izklicne (licitacijske) cene).

Zavodi, ki se po pokliču bavijo z javno prodajo (zastavljalnice, dražbovalnice), morajo voditi knjige opravljenega prometa po A) in na tej podstavi plačevati davek.

Ako nastopi inozemec v tuzemstvu kot prodajalec in je za prodajo potrebno izrecno dovolilo političnih, odnosno policijskih oblastev se smejo izdati dovolila še le potem, ko se je predložilo predhodno dokazilo, da se je prodajo prijavila davčnemu oblastvu; ako takoga dovolila ni potreba, je lastnik blaga zavezan, da prodajo naznani davčnemu oblastvu svojega tuzemskega zastopnika še pred pričetkom prodaje. Davčna oblast smejo, ako navedeni zastopnik ne nudi zadestnega jamstva, zahtevati v narrej zavarovanje davka na zgoraj označeni način kakor za javno prodajo.

Vselej kadar je prodajalec odnosno lastnik inozemec in se vrši prodaja njegovega blaga v tuzemstvu, jamči za davek solidarno tudi kupec, ki se mora ob nakupu overiti, ali je davek plačan. (Dlaja prihodnjič.)

† Drugi veliki semenj vzorcev v Ljubljani. V letu 1922 se priredi v Ljubljani drugi veliki semenj vzorcev v senci. Otvoritveni in zaključni dan sicer še nista natanko določena, na vsak način pa se vrši semenj ali v drugi polovici meseca avgusta ali pa v prvi septembra. Natančni termin se bo v svrhu, da se zamore javnost že sedaj po tem ravnanju, v kratkem objavil. Zanimanje za prihodnjeletni ljubljanski veliki se-

„NOSTRADAMUS.“

Poper!... Mirta je sipala svojo mano s polnimi prgišči! Naravnost v oči jo je lučala, kolikor so ji le dale moči! »Sekire!« je dejala nato hladnokrvno. Beaurevers se je okrenil, zagledal sekire, zarjul, pograbil eno in plaul v boj. Sledil je divji prizor. V vrvečem metožu, med zvenketanjem jekel, med kletkami in rohnenjem se je slišalo zamolklo treskanje razbitih glav in presunljivo ječanje smrtno zadetih. Kri je vrela v potokih. Do dvajsetih mož se je valjalo v poslednjih krčih na tleh. Mirta je slepila napadalce z besnimi lučaji. Sekira se je dvigala in padala, sekala in rezala. In v tem nepopisnem hrupu se je razlegal Royalov bojni klic, nalik rjovenju ljutega Marta: »Beaurevers! Beaurevers!« Zdajci na je omahnil za omaro in sekira mu je padla iz rok... Lagarde ga je bil pogodil s srditim udarcem in ga podrli na tla! Napadalci so prestali. Beaureversovega radca niso videli; videli so ga le izginiti za omarami. Vsi zasopli, topi od groze, so se ozrli za hip po truplih padlih tovarišev, po stenah, oškropjenih s krvjo, in po vsem strahovitem neredu, ki je polnil izbo. Roncherolles si je brisal rano. Roland de Saint - André, ki je pravkar dospel, je stal z odprtimi

ustmi. Oči vseh so se upirale v utrdbo, za katero je čakal Beaurevers. Dve minuti so lovili sapo. Nato so se spogledali, koliko jih je še, ter pograbil trdneje za orožje, pripravljaje se na nov napad... Tedaj pa se je napolnila dvorana z gostim črnim dimom. »Gori! Gori!« je zakričal nekdo. »Gori!...« Mahoma je izbruhnil plamen. Omare so gorele. V par trenutkih je bila vsa izba v ognju. Napadalci so se umaknili na ulico. Krčma je gorela... »Tisoč tolarjev tistemu, ki je zažgal!« je kriknil Roncherolles. »Zapalil sem jaz!« se je oglasil čez nekaj hipov eden izmed preostalih železno čete. Iz sosednjih hiš se je začul prestrašen vik. Nato se je razleglo zlovesče vpitje: »Pomagajte! Gori! Pomagajte!« Z vseh strani so se zgrinjali ljudje, da bi gasili. Hoteli so obraniti vsaj sosednje hiše. Cestni desetnik je pristopil k Roncherollesu rekoč: »Svetlost, začeli bomo gasiti!...« A profos je odgovoril: »Pustite naj gori!« »Svetlost, sosedščina je v nevarnosti!...« »Pravim, da naj gori!« In pustili so goret! Zvečer so bile tri hiše v pepelu. Krčma pri »Jegulji pod skalico« pa je bila samo še kup razvalin; pogorišče, ki je pomalem ugašalo...

TRINAJSTO POGLAVJE.

Gospa brez imena I. Mirta.

Roncherolles, Saint - André in Roland so gledali ter molčali. Od jutra so stali tu, ne da bi kateri črnil besedo. Bili so edini gledalci. Prebivalci ulice, videč velikega profosa, so hvalili Boga, da se jim ni bilo treba pokazati na cesto. Nekdo pa je vendar gledal vse to. Bila je prikazen, ki jo je videla Mirta zjutraj pri oku nasprotne hiše. Gospa brez imena... Jelo se je mračiti. Roland je odšel večerjat in premišljevati, kako bi si oskrbel denarja. Maršal de Saint - André pa je izpregovoril nazadnje: »Topot je res mrtev...« Veliki profos se je zdržnil in z dolgim pogledom uprl oči v žerjavico, iz katere so se vile tenke meglice dima. »Lagarde,« je rekel nato, »povejte tistemu izmed vaših ljudi, ki je zapalil kolibo, naj se zgasi jutri v veliki profosiji. Tisoč tolarjev mu dolgujem.« Lagarde se je priklonil; na tihem pa je zamrmral: »Tisoč udarcev s korobačem. Mrčina ni zapalil ničesar. Tistih tisoč tolarjev pojde v Lagardov žep.« »Razbojnik je mrtev,« je ponovil Saint - André. Veliki profos je pokimal z glavo: »Mrtev je!«

Nato je dodal: »Jutri naj se poišče njegovo truplo!« In s čudežnim nasmeškom se je obrnil k maršalu: »Čas je bil, da je poginil!« »Da. Kralj bo vesel.« »In šele kraljica!« je pomislil Lagarde. Saint - André je povzel s porogljivim glasom: »Ta človek je bil sposoben preprečiti možitev vaše hčerke z mojim sinom.« »Kako veste?« je zarenčal Roncherolles in pogledal maršala tako, da je prebledel. »Ničesar ne vem, prijatelj. Le praviti sem slišal, da se je razbojnik drznil upreti oči v vašo hčer; to je vse, kar vem. In zraven še tisti ne-ljubl dogodek na cesti v Melun...« »To je res!« je zamrmral Roncherolles pomirjen. »To je res!« »Zbogom, veliki profos. Spat pojdem; truden sem tako, da se opotekam.« »Opotekali se boste jutri, maršal. Potrebno je, da pridete k meni. Imava se pomniti...« »O čem?...« »O svatbi!« je dejal Roncherolles stiskaje zobe in pesti. Lagarde je ostal z dvema vojniki-koma na licu mesta. Ko sta maršal in veliki profos odšla, je mignil možema, naj stopita bliže. »Žival je mrtva,« sta dejala divjaka. »Čas bo, da se spravimo.«

»Vso noč ostanemo tu!« je rekel Lagarde. Zoper besedo poveljnika železne čete ni bilo prizliva. Vsi trije so šli in polegli v varnem kotičku, od koder so videli razvaline. Noč jih je zagrnila s svojo senco. Ko je Mirta videla Royala past, je vzela svečo, katero si je bila postavila k zatvoru, in je zažgala slamo. Niti za hip ni omahovala; obotavljanje se ni oglasilo v njeni duši. Bila je pogumna kakor razjarjena levinja. Vzdignila je Beaureversa na rokah in ga odnesla v klet. Nato se je vrnila, zaprla zatvor in jo krepko zapehnila od znotraj. Vse to je trajalo dve minuti — baš tisti dve, ko so Roncherollesovi beriči lovili sapo. Ko je Mirta položila Beaureversa na tla, se je nehala ukvarjati z njim. Prisluhnila je. V roki je držala velik nož. In kravne misli so ji vrela po možganih. »Ne dobe ga živega, dokler gibljem jaz. Pariz ne bo videl Royala de Beaureversa na večalnih. Na večalnih — njega!... Če ukana izpodlet in ogenj ugasne ter se jim posreči utreti zatvoru, potem, lepi moj Royal, ti storim poslednjo uslugo, ki ti je ne more storiti nihče drugi na tem strašnem svetu: porinem ti nož v srce, nato pa ubijem še sebe. Ako ne v ljubezni, se združi najina kri vsaj na sitem smrtonosnem rezilu...« (Dlaja prih.)

Naročaito „Jugoslavijo“!

menj vzorcev je že sedaj zelo veliko in po vsem soditi, bo ta prireditev mnogo večja in obširnejša od letošnje. Dobri sloves, katerega si je veliki semenj ob svoji prvi otvoritvi tako v notranjosti države kakor tudi v inozemstvu priboril, jamči razstavljalcem in nakupovalcem tudi v prihodnjem letu za najboljše trgovske uspehe.

+ Dobava soli in petroleja. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 22. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 20.000 ton soli ter dne 25. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 6.000.000 kg petroleja in 50.000 zabojev petroleja (po dve kanti v zabojni). Pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani intercentom na vpogled.

+ Dobava 100.000 kg ovs. Dne 10. novembra t. l. ob 11. dopoldne se vrši v intendaturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pismena ofertalna licitacija glede dobave 100.000 kilogramov ovs. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri divizijski intendaturi v Ljubljani na vpogled.

+ Praktična knjiga za izračunavanje teže, obsega površine in vsebine. G. Al. Ermenc, podpredsednik finančne kontrole v Planini pri Rakeku je sestavil knjigo, s katere pomočjo si lahko vsak in hitro izračuna obseg, vsakovrstno površino parcel, kakor tudi vsebi-

no posod (sodov, kadi, cilindrov itd.), kakor tudi živo težo živine brez tehtnice. Razun tega je v knjigi še kubični izračun za cele številke in za ulomke. Knjiga obstoji iz ene velike tabele in dveh manjših ter natančnega pouka o uporabi. Posebne važnosti je ta knjiga za gostilničarje, vinogradnike in kmete sploh, nadalje za mesarje, živinske in vinske trgovce, mešetarje in sodarje. Knjiga ima žepni format (14 cm dolga in 9 cm široka) ter je na hrbtu in voga-lich v platno vezana. Pred natiskom jo je strokovnjak — profesor natančno pregledal. Cena knjigi s poštnino vred je 34 K. Naročila je poslati najkasneje do 1. dec. t. l. založniku (Al. Ermenc, podpredsednik finančne kontrole v Planini pri Rakeku.) Z naročo vred je poslati vsaj polovični znesek t. j. 17 K. Knjige se bo tiskalo le po številu prijav ter druga izdaja ne izide.

+ Izplačevanje in podaljševanje zopet v plačilo dospelih 6%-nih državnih bonov v krenah in v dinarjih se kakor nam poroča delegacija ministrstva financ — prične s 1. novembrom t. l. in se vrši za Slovenijo edino le pri finančni deželni blagajni v Ljubljani. Podrobnosti so razvidne iz razglasa delegacije št. 4195/Val., ki je objavljen v Uradnem listu. Za bone se lahko zahteva izplačilo, lahko pa se tudi dajo podaljšati. V posle njem primeru se izplačajo 6%-ne anticipativne obresti od dneva prezentacije za daljnih 6 mesecev.

zase in za svoje. Vsaka srečka stane le en dinar, vendar se nanjo lahko dobi 50 tisoč kron.

= Nov tednik. Včeraj je izšel list »Delavske novice«, ki bo izhajal kot tednik. Urednik lista je g. Emil Stefanović. Tiska se v Zvezni tiskarni, Uredništvo in upravnštvo: Turjaški trg 2. — List bo zastopal pred vsem delavske koristi.

= Kulturen skandal. Opozoril sem že enkrat na tem mestu na pokončavanje lepe zunanosti frančiškanske cerkve v Ljubljani. Isto so storili najrazličnejši predstavniki naših umetniških in umetnozgodovinskih organizacij direktno pri frančiškanskem župniku. Obljubljaj je, da se bode ravnal po navseh strokovnjakov, toda delalo se je drugače. Cerkev je danes poslкана na novo, a nekdanjo lepoto je izgubila, ker je čisto drugačnja kot prej. Lahko bi postavil paralelo prejšnje in sedanje. In šli so dalje brumiti ljudje. Na pročelju frančiškanske cerkve je bila krasna freska mojstra Wolfa in sicer to sedaj v Ljubljani edina originalna. Na stolnici so jih tako pokvarili za časa potresa. Namesto, da bi izročili to delo strokovnjaku umetniku, je preslikal umetniško navadni sobni slikar po svoje. Konzervator umetnin dr. Stele je prišel včeraj k slikarju Trpinu, ki se razume na taka dela, naj reši vso stvar in prevzame delo. Gospod Trpin je odklonil, ker je umetniška tako že pokvarjena. Nad glavnim vhodom — pod Wolfovo sliko — je bila krasna skulptura »boga očeta«. Umetnik se je trudil, da je izdelal vso stvar z vso pozornostjo svojeza duha — a glej — dali so jo oklesati navadnemu kamosceku — samo, da je lepa bela — namesto, da bi jo na drug način očistil strokovnjak. Pri stranskem kipu so pričeli z oklesavanjem — pa so spregledali, ko so že uničene umetnine in delo ustavili — — — Kako boste sedaj stvar popravili, gospodje? Ali ni to kulturno barbarstvo? Strokovnjaki, ki ste že protestirali, odprite že vendar usta! In očetje frančiškani pobirajo milodare, da kričijo stroške za ta nekulturni čin.

= Korupcija na železnih pred sodščem. Pred kratkim se je vozila odlična ljubljanska družba z gorenskim vlakom proti Ljubljani. Med vožnjo — v I. razredu — razpletel se je pogovor o naših jugoslovanskih železniških razmerah. Pri tem je prišel govor na železniške razmere na Hrvaškem in padale so besede za besedo o korupciji — bakšišu — na hrvaških železniških progah. »Čudim se,« je omenil eden gospodov, »da na Hrvaškem še niso odpravili tega zla, ter rak-rane, ki grize in je železnice in obremen našo jugoslovansko obrt in trgovino. — Pri nas v Sloveniji je kaj takega nemogoče. Pomesti je treba s tako korupcijo. In oglasil se je g. dr. Kavčič ter precej ogorčen izjavil, da je nujno potrebno, da mi Slovenci, predno očitamo bratom Hrvatom take očitke, pomedemo in očistimo svoje proge. Tudi pri nas v Sloveniji ni dosti boljše in marsikaj je gnilega, kar bi bilo treba temeljito ozdraviti. Osupnil je nekoliko prvi govornik, ko je čul te besede, še bolj pa je osupnil, ko je čul nadaljevanje, češ, da se pri nas železniški vozovi naravnost prodajajo. Na vprašanje, če vztraja govornik pri svoji izjavi, je dr. Kavčič odgovoril: »Da, siliši ste, kar sem rekel, prodajajo se vozovi. Pripeti se tudi, da že inostrane vozove odpenjajo na postajah in jih pustijo čakati, dokler ne dobe za nadaljnjo vožnjo merodajni faktorji svoj — bakšiš.« — »Kako morete to trditi? Do volj imam že gradiva v teh zadevah, povem le, all ne zadržujte se izjava g. Hienza, ki je izjavil na javni seji, da postanejo gotovi ljudje, če bo šlo tako dalje, v kratkem milijonarji! V kuverti so šli tisočdinarski bankovci! Vprašajte pa tudi lesnega trgovca H., zakaj vabi otvozne gospode na lov. G. dr. Kavčič je bil obtožen zaradi žaljenja vodilnih uradnikov pri ljubljanskem železniškem inšpektoratu. Pri prvi razpravi je ponudil dr. Kavčič dokaz resnice in je navedel tozadevne priče, ki naj bi potrdile, da so se vozovi res prodajali. Pri drugi obravnavi so izpovedale razne priče v bistvu sledeče: Kot zastopnik lesne družbe »Sava«, g. Hienza, je izjavil, da je res postal v kuverti 1000 kron in ob enem telefoniral za vozove. »Če pošljem 1000 K, potem hočem tudi nekaj imeti. Sicer pa so uradniki za družbo res veliko delali in ta denar se je smatral kot nagrada za izredno delo in trud uradnikov.« Tudi na anketi lesnih trgovcev so se sestavo in diriganje voz in garnitur za lesne vlake legalno dovolile nagrade za njihov poseben trud. Te nagrade naj bi se vplačale v poseben fond za uradniško oblačilnico. Nekateri uradniki pa so se nagradili za njihov poseben trud še posebej. Inšpektor Negovetič je pri tem izjavil, da uradniki državne železnice tega prispevka za fond niso sprejeli. — Dalje pripoveduje, da je prišel v času največjega pomanjkanja voz k njemu nek uradnik iz reklamacijske pisarne in mu izjavil, da bi se lahko dobili vozovi ali garniture, če bi se dala gotova odkodnina omenu, ki jih preskrbi. Dobili smo nato vagonne in kasneje izplačali drugemu uradniku 7200 kron. Če bi bili vozove dobili brez plačila ali ne, tega priča ne more vedeti. V splošnem so izjavili razni lesni trgovci, da se je takrat v obče tožilo čez korupcijo in govorilo, da dobi vagonne le, kdor plača. Nobeden izmed njih pa ne pove, če je in zakaj je kaj vplačal. Tudi so se vedno ležili, češ, eden dobi vagonne, drugi ne. Končno je sodnik preložil obravnavo, da se dočene, ali je plačal poslovođa »Sava« 7200 K za vagonne — all kot nagrado za izreden trud in delo dotičnih uradnikov.

= Trije labodje. Z ozirom na številna naročila na našo elitno umetniško revijo »Trije labodje«, ki prične izhajati pod uredništvom Antona Podbevška, Josipa Vidmarja in Marija Kogojca decembra t. l. z ljeposlovno, glasbeno in slikarsko prilogo, sporočamo, da bomo odposlali položnice ob enem z revijo. Posamezna številka bo stala okoli 40 K. Naročila, rokopiši in publikacije se naj pošiljajo na uredništvo ožilnoma upravnštvo na Starem trgu 3/1, Ljubljana.

= Pazite na otroke. S kropom je polila neka 10 letna deklica petletnega fantka Franceta, sina ključavničarskega pomočnika Pozarška iz Lzanske ceste. Otrok so morali prepeljati v deželno bolnico.

= Nagla smrt dijaka. Dne 25. oktobra je prišel šestosolcec 2. dr. gimnazije v Ljubljani Karol Meze domov. Po noči je obolel — kakor trdijo — na vnetju pluć in že drugi dan umrl. Počival v miru!

= Zasacili so v Šiferjevji šupi na Dovozni cesti nevarnega tatu in goljufa Josipa Petriča, katerega so že del časa zasledovali. Policija ga je predala sodišču.

= Zepna tatvina v Šolskem drevoredu. Dne 22. t. m. je ukradel neznan žepar Katarini Prašnikar iz žepa denarico, v kateri je bilo okrog 500 K denarja.

= Ukradeno kolo. Izpred Glontinjeve trgovine na Mestnem trgu je ukradel neznanec trg. potniku Pavlu Česniku kolo znamke »Kinta«, vredno 2500 kron.

= Ogojufana šivilja. Polanec Karl, brezposelni trgovski pomočnik, je na goljufiv način izvalbil od šivilje Marije Bergleje v Novem Vodmatu šivalni stroj ter ga prodal. Polanec je neznan kam pobegnil.

= Požar na glavnem kolodvoru. Dodatno k včerajšnjemu poročilu dostavljamo, da je zanetla ogenj iskra, ki je padla na voz natovoren z lesenimi petrolejskimi sodi, iz dimnika odhajajočega vlaka. Petrolej cenijo na okroglo en milijon kron in prilično toliko znaša tudi škoda, ne vstevši železniškega voza, ki je zgorel.

= Nezdoga. Kolarskemu mojstru Fr. Petkovšku v Zalokarjevi ulici je brizgnilo apno v desno oko in ga mu poškodovalo. — Delavcu Janezu Urhu na Gozdu pri Kamniku se je pri delu vsled snega spodrsnilo, da je padel in si poškodoval komolec leve roke.

Maribor.

Imenovanje. Na tukajšnje žensko učiteljske sta imenovana gg. Pribil in glasbeni učitelj Sprachmann.

Mestni svet je sklenil, da prepusti kulturnemu odseku JSDS »Svoboda« za trenužo v nogometu svet blizu vojašnice. Tekme se bodo pa vršile na dosedanjem športnem prostoru v Ljudskem vrtu.

K razmeram v kurilnici južne železnice se nam še poroča, da je načelnik g. Chotik, ki ne zna niti besedice slovenski in ki je prišel k nam v službo le pod pogojem, da mu je mesto rezervirano v Avstriji. Ta gospod uvaja v notranjih zadevah zopet nemščino kot službeni jezik. In tako važen oddelek se izroči — tjuju! Petem ni čuda, da v njem vladajo take razmere, kakor smo o njih zadnjič poročali.

Na magistratu je bilo za časa novega režima sprejehi manjše število pomožnih moči, ki se uporabljajo tudi kot sluge. Upamo, da se g. župan ni oziral pri sprejemu na politično prepričanje. Govori pa se, da so ti novi nastavljeni bolj vestni in opravljanju poslov za stranko JSDS, kakor pa v magistratni službi. Tako je neka stranka dobila poziv, da mora do 15. avgusta plačati pristojbino. Poziv ji je bil pa dostavljen 23. avgusta, torej celih osem dni pozneje. Za neko drugo stranko se je našel v predalu sluge tri dni pozneje poziv, kakor se je glasilo. So to sicer navidez malenkosti, ki se na vse zadnje lahko pripojijo v vsakem uradu. Vendar bi prosili gospoda župana, da napravi tudi v tem oziru red, pa če tudi so tisti ljudje slučajno istega političnega naziranja kakor on sam.

Zaradi zelo žalostnih dogodkov ograničnih čet na meji se vrši preiskava. Preiskavo vodita na licu mesta nek podpomočnik in kapetan v prav značilnem tonu. Oba ta dva dostojanstvenika ne moreta prenesti neljubih pritožb ljudstva.

Podružnica NSS v Mariboru dobi s 1. novembrom novega tajnika. Upamo, da se bode potem delovanje v strankini podružnici še bolj poživilo. Ob enem pozivamo somišljenike, da se v njih lastnem interesu obračajo v vseh zadevah na naše tajništvo. Ako kdo vloži kak prošnjo na katero koli oblast, naj istočasno sporoči tudi našemu tajništvu, da bodo naši funkcionarji o tem informirani.

Mestno kopališče ob Dravi je imelo v pretekli sezoni vsled velike vročine velik obisk. Mesto namerava kopališče še bolje urediti in sicer ga otrebi pri sedanjem nizkem stanju Drave nevarnost črepiji, napravijo prilidne leto varnostno ograjo, da ne bode več prinašala Drava takega materiala v prostor kopališča ter se napravi tudi v enem delu leseni tlak. All bi se ne dalo pri tej priliki tudi urediti tako, da bi se kopalo ločno po spolu? Nismo sicer ozkosrdni, ampak mislimo, da bi javna morala sama pridobila, če bi se kopali moški posebej in ženske posebej. Mladim ljudem seveda ugaja sedanj način.

Zagrizen nemeška trgovina je na vsak način M. Schram na Aleksandrovi cesti. Prodaja klobuke in čevlje, a ima v izloz-bah izključno nemeške napise. Opozarjamo na to dosledno izzivanje trgovca samega kakor tudi policijo. Ako ta dva nočeta napraviti reda v tem oziru, se prav lahko pripeti, da ga bode napravilo občinstvo samo, a ta način ne bode ljub ne trgovcu, ne policiji! Torej!

Se okrožno sodišče ni varno pred tatovi. Na okrožnem sodišču se, že dalj časa pojavljajo tatvine, ne da bi se moglo priti predrznežni na sled. Sedaj so bile zopet s silo odprte omare svetnika Ravnikarja in finančnega svetnika dr. Valjavca. Izginila je razna obleka in klobuk. Vsekakor značilno za sedanje čase, da še sodniki niso varni pred tatovi.

Celje.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek 31. t. m. ob pol 10. uri predava mestni fizik dr. Manó Dereani »o telesni vzgoli mladine«.

Mestno gledališče v Celju. Danes v soboto ob 20. uri zvečer uprizori Dramatično društvo veseloligro v štirih dejanjih »Ulica št. 15...«, spisal Šamberk, poslovenil Doksov. Režira g. Janko Kreft. — Pripravlja se igra »Sreča v zatišju«.

Delavsko čitalnica ustanovi s 1. novembrom t. l. izobraževalno društvo »Bratstvo« v društvenih prostorih pri »Wilsonu« v Gaberju. Upamo, da se bo delavstvo za čitalnico, katera je v prvi vrsti njemu namenjena, zanimalo in jo pridno sečalo.

Zglasitev vsega strokovnega osobia letnikov 1871 do 1898. Mestni magistrat celjski razglasa: Na podlagi dopisa komande celjskega vojnega okrožja z dne 7. oktobra 1921 se razglasi, da se mora zglasiti vse strokovno osobie obveznih letnikov 1871 do vključno 1898. Osobie, ki pride v poštev, je: inženjerji, arhitekti, zemljemerji, fotografi, slikarji, tiskarji in litografi, strojniki, operaterji za kinematografe, mehaniki in čističeli litografskih kamnov. Vsi v območju mestne občine celjske bivačoji imenovanih strok se pozivajo, da se zglasijo do 8. novembra t. l. na mestnem magistratu soba št. 9. med uradnimi urami od 9. do 12. ure dopoldne. Vsakdo, ki bi se do določene dne ne zgledil, zapade denarni kazni od 100 do 300 dinarjev, odnosno zaporu.

Premestitev trgovine. V prostore, kjer se je nahajala dozaj stara Milan Fločvarjeva špecerijska trgovina na Glavnem trgu premesti svojo špecerijsko trgovino trgovec Dečko iz Ljubljanske ceste, kateri je pred nedavnim kupil dotično hišo od njenega lastnika Kranjca. Hiša se preurejuje in renovira.

Premešnje je iz Celja k okr. glavarstvu v Radovljici provizorni vladni voinic-pist dr. Vladimir Fon.

Ptuj.

Krajevna organizacija NSS je poslala pokrajinskemu namestniku spomenico, s katero ga prost, da z ozirom na gospodarsko stanje mestne občine zastavi vse svoje moči, da se vprašanje ptujskega župana čimpreje reši, kar je objubil, da bo storil ob priliki svojega obiska meseca avgusta tek. lta.

Protiv izvolitvi županom gospoda Tomaža Ložinška je vložen ugovor. Ker ugovor ni že tako dolgo časa rešen, je prošila kraj. org. NSS: 1. če je ugovor upravičen in utemeljen, naj se izvolitev župana takoj razveljavi in zaukaže takojšnja ponovna volitev župana; 2. če ni ugovor utemeljen in upravičen, naj se župan potrdi, da se že enkrat prične z rednim poslovanjem.

Glasom tar. post. 8 začasnega zakona o državni trošarini in pristojbinah so podvržene od 1. t. m. plačilu pristojbine vse objave in reklame zaradi materijalne koristi. — Za začasne objave je plačati za vsak komad 5 para, za stalne pa letno 40 dinarjev. Kdor ne prijavi teh pravočasno, se kaznuje z 10 kratnim zneskom. — Zadnje dni se je na ukaz vodje davčnega urada v Ptuj popisalo po vseh javnih lokalih vse take plakate in objave med temi tudi take, ki so že davno zastarele in nimajo več nobene veljave ter so le slučajno na kakem klinu kje v kotu viseli, ker jih je natakar pozabil raz iz stragi. Vse te stare plakate se je taksiralo kot stalne reklame po 40 din. in obšlo lastnike lokalov v najmanjšo kazen 400 din. Tako se je vzelo za stalne reklame tudi plakat lista »Jugoslavije«, s katerim se naznanja, da prične v eni priložnji številki izhajati kot podlistek »R. U. R.« Kaznovalo se je vse lastnike lokalov, kjer se je slučajno našel še kak tak »pozabljeni« plakat, kar z globo po 1600 K. Vse to je po tem zakonu pravnopomotno, ker so bili vsi ti in enaki plakati razobešeni že pred 1. oktobrom, ko ni imel zakon še svoje moči. Vsi tisti, kateri so prizadeti, naj vložijo kotel 15 dni po dostavitvi dotičnega sklepa pritožbo pri davčnem uradu. — Radovedni smo samo, kako se bo taksiralo tiste plakate, ki še visijo na različnih voglih ptujskih ulic z napisom »Čitajte Jutro!« in komu se bo ta taksa pripisala? To je tudi stalna reklama!

Pri naganju vina na ptujskem kolodvoru je padel gostinjar Ivan Bricej iz Ljubljane — Dunajska cesta. Zadobil je notranje poškodbe, vsled katerih se je moral zateči k zdravniku.

Zanimiva prireditve. Danes priredi domači umetnik Barton Stag ob 8. uri zvečer v dvoran društvenega doma velezanim večer poskusov o hlpnozi, sugestiji, telepatriji in grafologiji.

Sport in turistika.

Nogomet. Ilirija-Zagreb: Ilirija-Ljubljana. V nedeljo 30. t. m. ob pol 16. uri se vrši na igrišču Ilirije tekma med zagrebško in ljubljansko Ilirijo. Po prvenstveni tabeli je Ilirija peti prvorazredni klub Zagreba. — Predtkemo igra ob 14. uri Hermes in rezerva Ilirije. — Na praznik 1. novembra igra v Ljubljani prvak Maribora S. S. K. Maribor.

Prvenstvena tekma Sparta-Primorje. Z ozirom na novice v nekaterih ljubljanskih dnevnihkih izjavila S. K. Primorje, da je pripravljen odigrati ponovno »odločilno« prvenstveno tekmo z »SK. Sparto« in sicer v nedeljo 30. t. m.

Književnost in umetnost.

Grafična razstava. V nekoliko dneh se otvori Češko-Jugoslovenska grafična razstava, ki bode gotovo ena najzanimivejših izlozob zadnjega časa. Pri nas do sedaj še ni bilo nikdar izključno grafičnih razstav — a še manj tako različnih umetnikov, kot to pot. Nekaj teh umetnin je sedaj razstavljenih v Zagrebu — a druge so bile izložene po najrazličnejših kulturnih centrih. Razstava bode znak kulturne skupnosti obeh bratskih narodov. Razstava je pod vodstvom našega mojstra Jakopiča, in se vrši v vseh razstavnih prostorih pod Tivolijem. Opozarjamo našo publiko na ta važnem dogodek, in upamo, da tudi z nakupom umetnin pokaže svoje razumevanje. — Omenjamo naj, da so grafične umetnine mnogo cenejše od drugih. — Dan otvoritve sporočimo pravočasno.

Gledališče in glasha.

Repertoar Narodnega gledališča:

Drama.
Sobota, 29. 10., »Kozarec vode«, B. Nedelja, 30. 10., »Ljubzena, Izven. Ponedeljek, 31. 10., Zaprt.
Torek, 1. 11., »Golgota«, Izven. Sreda, 2. 11., »Oče«, E. Četrtek, 3. 11., »Požar strasti«, Izven. Petek, 4. 11., »Ljubzena«, D.
Opera.
Sobota, 29. 10., »Boris Godunov«, E. Nedelja, 30. 10., »Dalibor«, A. Ponedeljek, 31. 10., Zaprt.
Torek, 1. 11., »Evangelinik«, Izven. Sreda, 2. 11., »Boris Godunov«, C. Četrtek, 3. 11., »Vaška solca«, Schere-zada, D.
Petek, 4. 11., Zaprt.

Zabavni kotiček.

Pomota.
Gospodinja k novi perici:
»Kako se pišete?«
— Ana Jazbec. —
»Stari?«
— Andrej Jazbec. —
Zmeden.
»Vraga.« — tako se jezi nervoznež, — hči mi brzojavlja, da je do-bila dete, ne pove pa, ali fantka ali dekletce. Sedaj pa ne vem, ali sem stari oče, all sem stara mati!

Dnevne vesti.

— Tovorni promet se ne ustavi. Zadnje dni so krožile govorice, da se zaradi vojaških transportov ustavi na naših železnih ves tovorni promet. Govorice niso resnične. Promet je bil le dne 26. in 27. t. m. omejen, a sedaj redno funkcijonira.

— Včerajšnje »Jutro« prinaša v svojem poročilu o prvi seji občinskega sveta ljubljanskega opazko, da se je NSS v občinskem svetu »blamirala«, ker je dala izvoliti v magistratni gremij g. Ivana Tavčarja, ki kot državni uradnik po zakonu ne more biti član tega odbora. Kakor se nam poroča z mestnega magistrata, sloni ta drditve na povsem napačnih premisah. Državni uradniki po § 47 novega občinskega volilnega reda za Slovenijo ne morejo biti izvoljeni županom, podžupanom in pa občinskimi svetovalcem, slednje pa le v občini, ki imajo poleg občinskega odbora še poseben občinski svet kot upravljajočo in izvršilni občinski organ. Te institucije občinski svetov poleg občinskega odbora občine je člen XII starega avstrijskega občinskega zakona iz leta 1862. Nekatera mesta s lastnim statutom so tudi. Institucije tega obinskega sveta (Stadtrat) pridržale, n. pr. Dunaj, Gradec l. dr. Mestna občina Ljubljanska kot avtonomno mesto pa v svojnem statutu te institucije ne pozna. Magistratni osek ali gremij, v katerega je bil izvoljen tudi državni uradnik g. Tavčar, torej ni identičen z »občinskim svetom« v smislu § 47 novega občinskega volilnega reda.

— Kaj je s »Slovenskim Gospodarjem?« Zadnja mariborska »Straža« poroča, da do-narodniki »Slovenskega Gospodarja« namesto njega »Stražo«. All je list ustanovljen all pa se v teh resnih časih ni znal bremagovati, da je bil pobeljen?

— Najemniki Slovenije, pozor! V sled množičnih se dopisov iz naše pokrajine glede smotra »Društva stanovanijskih najemnikov za Slovenijo« s sedežem v Ljubljani obveščamo vse najemnike, da ima to društvo namen pobljati draginjo v hišno-najemniških vprašanjih in odpravo draginje sploh. Članom daje društvo brezplačno vse informacije glede razmerja najemnikov napram hišnim lastnikom. Društvo se je osnovalo na podlagi od pokrajinske vlade potrjenih pravil za celo Slovenijo, ter se vsled tega lahko v vsakem kraju osnujejo podružnice. Smernica društva je strogo ekonomična — nepolitična. Najemniki cele Slovenije, zavedajte se sedanjega težkega gospodarskega položaja in pristopajte v obilnem številu k prepotrebnim organizacij! »Društva stanovanijskih najemnikov« ter snujte vsepobno podružnice. Na zahtevo pošljemo vsakemu pripravljelnamu odboru pravila. — Odbor »Društva stanovanijskih najemnikov za Slovenijo« s sedežem v Ljubljani; društven lokal: Sv. Petra cesta št. 12.

— Hrvatsko Planinsko Društvo iz Zagreba je preklicalo nameravani skupni izlet, ki bi se imel vršiti 30. t. m. na Kamniško Sedlo.

— Gospo dr. Angelo Piskernikovo, asistentko prirodopisnega oddelka na ljubljanskem muzeju, je imenovalo nemeško botanično društvo v Berlinu za svojo redno članico, kar pomeni izredno odlikovanje.

— Srebrno poroko praznuje te dni graščak v Podbrezju pri Adlešičih gospod Peter Rauh.

— Izgon. Zaplatil Hubert iz Trutnovca na Češkem je kot nevaren človek izgnan za šest mesecev iz naše kraljevine. — Za vedno pa je izgnan kot državni nevaren človek Galicijan Sobotni Pavel iz »Povširovke«.

— Kaplan, katehet — proti šoli. Predložu šolske konference z dne 13. t. m., da se združi dvoazredna dekliška z triazredno deško ljudsko šolo in ustanovi šestrazrednica, kar bi se zvršilo brez posebnih stroškov in bi bilo teža le ene učne moči več, je višji šolski svet ugodil in v šolskem letu 20/21 se je ustanovila v Cerkljah na Gorenskem mešana šestrazrednica. Ze pred ustanovitvijo in tudi kasneje so osobito rovarili proti tej ustanovitvi župnik in oba kaplana. Pred vsem pa je bila naperena ost proti nadučitelju Lapalnetu, ki si je pridobil osobito med vojno veliko zaupanje med ljudstvom. Dne 3. oktobra l. l. je vršil v Cerkljah protestni shod stranke SLS. Na tem shodu je nastopil kot glavni govornik kaplan Turk, ki je strahovito udarjal proti ustanovitvi šestrazrednici. Nadučitelj Lapalne je takoj po shodu zvedel, kaj je kaplan Turk govoril proti šoli. Dne 5. oktobra je kaplana v šoli pozval, da naj pride h konferenci, da dokaže nesramne laži, ki jih je govoril na shodu proti šoli. Kaplan Turk pa je bil čutil vsled tega poziva uzaženega in je tožil nadučitelja zaradi žaljenja časti. Obtoženi nad-

učitelj Lapalne je pri razpravi na okrajnem sodišču v Kranju dokazal, da je govoril kaplan Turk na shodu v Cerkljah proti šoli vedoma neresnico. Sodišče je smatralo dokaz resnice kot posečen in nadučitelj Lapalne je bil oproščen. Kaplan Turk pa se je pritožil proti tej oprostitvi razsodbi in včeraj se je vršila pred vzklencim senatom nova obravnava. V splošnem so doguane priče, da je očital kaplan Turk na shodu sledeče neresnice proti šolstvu: Šolo so razširili samo zaradi imena, otroci se itak ne bodo več naučili. V šoli sede otroci že itak v veliki gneči kot žveplenke v škatlji. Za novo šolo bo treba več sob in deset učnih moči. Učitelji imajo lahko delo v šoli, ker sede samo za mizo, mi kateheti pa moramo učiti o Bogu, ki ga ne vidimo. V šoli ni nobenega nadzorstva in reda. Pri tej točki je zaklicala neka ženska: Potem pa ne bomo pošiljali otrok v šolo! In govornik ji je odgovoril: Če bi bili vsi edini, pa bi vas ne komandiral en sam človek. (Pri tem je mislil na nadučitelja Lapalneto.) Nekaj učitelj ima več plače na mesec kot vsi trije duhovni na leto. Posledica tega shoda je bila, da so mnogi starši poslali drugi dan otroke mesto v šolo na delo. — Kaplan Turk tajl po možnosti vse, kar se mu očita lažnjivega. Ker je vzklencel navedel v to svrhu še več novih prič, je sklenil vzklenci senat, da bo nadaljeval razpravo dne 11. novembra ob 4. uri popoldne, ter bo zaslišal nove priče. — O sodbi poročamo svoječasno.

— Zasaden žeparska družba. V Metliki so zasacili silno nevarnega in skrajno predrznega žeparja Marka Rothmüllerja, doma iz Petrovega sela. V njegovih družbi so bili še trije tovarši. Marka so zasacili ravno pri tatvini. Njega so prijeli, njegovim tovaršem se je pa posrečilo, da so v splošni razburjenosti pobegnili.

— Velika tatvina v Dol. Leskovcu. V noči 21. t. m. je vlomil neznan tat skozi okno v stanovanje Josipa Kukovičica in ukradel več moških oblek, površnih in nekaj ženske obleke v skupni vrednosti okrog 12.000 kron. Dalje je odnesel tat tudi 2100 kron denarja. O storilcu nimajo še nobene sledi, gotovo pa je, da je moral tat kraljevine razmere prav dobro poznati.

— Velika eksplozija na Italijanskem. Blizu Genova, v Vado Ligure, je na grču S. Elena zletel v zrak del tamonjših utrd. Eksploziralo je baje v podzemeljskih prostorih 11 ton dinamita. Bil je strašen prizor. Kost železa, lesa in kamena so leteli več metrov daleč in ranili mnogo oseb. Hišna poslopja, ki se nahajajo v bližini katastrofe, so dobila velike razpoke. Grič S. Elena je popolnoma uničen. Smrtnih slučajev je 29, nad 300 oseb pa je ranjenih. Sumi se, da je to strašno katastrofo uprizorila zlobna roka.

— Hrvatski župnik Bekavec pred sodiščem. Te dni se je v Sarajevu pričela razprava proti župniku Bekavcu zaradi prestopka po § 103 s. k. z. Bekavec je obtožen, da ni hotel zaprisesti sarajevskih policijskih stražnikov, ker je bila slika Nj. Vel. kralja okrašana samo s srbskimi zastavami. Župnik je rekel: »Ne bom zaprisel svojega sv

Drobiž.

* Radium podaljša življenje. Na zborovanju zdravnikov v Cikagi je izjavil dr. Stillmann — Bailey, da si z radiumom lahko podaljšamo življenje, ako ga jemljemo »notranje«. On trdi, da so delavci, ki delajo v rudnikih radiuma, neprejemljivi za influenco in razne druge bolezni, da so vedno sveži in popolnoma zdravi. Iz tega je torej razvidno, da si bogataši vendar lahko podaljšajo življenje z radiumom. Revnejši pa se bodo morali zdraviti z »nadomestkom«, ki se imenuje mesotherium, katerega so iznašli pred dvema leti v Braziliji.

* Koliko Jugoslovancev se sme priseliti v ameriške države? Generalni komisar za priseljevanje izdaja sedaj tedensko poročilo, koliko priseljencev iz posameznih držav se sme priseliti še do konca tekočega meseca. Novi priseljeniški zakon namreč jako omejuje priseljevanje v Ameriko in se določa število priseljencev iz posameznih inozemskih držav po odstotkih vseh priseljencev dotične narodnosti ki so že nastanjeni v Ameriki. Število priseljencev ne sme presegati tri odstotke tega števila. Pri določitvi števila priseljencev so vzeli za temelj ljudsko štetje iz 1. 1910. Ker takrat Jugoslavija še ni obstojala, se je število naseljenih Jugoslovancev jako težko določilo. In res smo doživeli razočaranje, kajti veliko število Jugoslovancev so prišli Avstriji, tako da je dovoljeno število naših priseljencev jako majhno v primeri z drugimi državami. Za tekoče fiskalno leto je bilo določeno, da se sme priseliti do konca junija 1922 le 6405 priseljencev iz Ju-

goslavije. To je letna kvota naših priseljencev. Dalje je določeno, da se sme pripustiti vsak mesec samo 20 odstotkov od letne kvote. Vsak mesec se sme priseliti torej 1281 Jugoslovancev. Priseljenec, ki pride, ko je to število že polno, se ne sme naseliti, marveč ga zavrnejo priseljeniške oblasti nazaj domov.

* Tragična smrt bivšega majorja. Te dni se je ustrelil na Dunaju bivši major inženir Ludovik Barabos, njegova žena pa se je zadušila s plinom. Sodi se, da se je tragedija dogodila iz ljubosumnosti in da je bila strašna borba med obema. Zdravniki pa so mnenja, da je žena ustrelila moža, potem pa izpustila plin.

* Zlato v ustih. Ker se je na Dunaju začelo govoriti o novih davkih od imetja, si hitijo ljudje plombirati zobe z zlatom, ali pa si dajo napraviti kar celo zobovje iz zlata. Razume se, da imajo zobozdravniki na Dunaju dela čez glavo. Dunajčani so namreč mnenja, da zlato, ki ga bodo nosili v ustih, menda ne bo obdačeno.

* Striženje las in glasba. Pri striženju las se ljudje dolgočasijo. Branje ne gre prav niti med čakanjem, kaj šele med obdelovanjem brivca. Zato je Angležem in Amerikancem prišlo na misel, da uvedejo v brivnicah in salonih za striženje las glasbo in sicer različne valčke in razne ulične napeve. Razen tega se v teh salonih dobi čaj in sladčice. Treba je le še, da se brivci nauče briti in striči po taktu godbe, pa bo komedija popolna.

* Novinarji za svojega tovariša. Kakor znano, je bil na Madžarskem obsojen na smrt novinar Keri, ker je

na sumu, da je sokriv Tiszine smrti. Sedaj pa so dunajski novinarji poslali madžarskemu ministrskemu predsedniku brzojav, v katerem ga v imenu človečnosti in časnikarske vzajemnosti prosijo, naj bi se smrtna obsodba nad Kerijem ne izvršila.

* Neprijetne posledice je imela ljubzenska avantura nekega 18 letnega dunajskega mladenca, sina visokega uradnika. Spoznal se je na ulici z 21 letno pisarico Ano Ebner ter jo peljal domov. Njegovi starši so bili tisti čas odsotni. Drugi dan Ana ni hotela oditi, zato jo je mladenič pustil samo v stanovanju, on pa je šel v šolo. Ana je med tem pregledala vse stanovanje in našla nakita za 200.000 kron, katerega je prodala. Pet dni je prodajala pohištvo, a mladenič ni vedel kako bi se je odkrižal, ker se je bal škandala. Šesti dan pa so se vrnil mladenčevi starši in našli Ano v stanovanju. Dekle je v stiski popilo steklenico veronala, na kar se je onesvestilo. Prepeljali so jo v bolnišnico. Pri njej so našli le majhen del denarja, ki si ga je v teh petih letih »zaslužila«.

* Maksim Gorki — bolan. Iz Helsingfors poročajo, da je Maksim Gorki, ki se je zadnje čase mudil na Finskem, nevarno zbolel.

Proda se:

PRODA SE

malo posestvo, v najlepši legi pri župni cerkvi v St. Rupertu, Dolenjsko, z živino in drugim inventarjem. Zelo pripravno za obrtnika, rokodelca ali kot letovišče. Lepo poslopje v dobrem stanu, ne daleč od žel. postaje. Več se izve na licu mesta ali pri lastniku Fr. Pograjc, Cella — Breg 33.

POSESTVO

obstoječe iz 2 zidanih hiš, 2 gospodarskih poslopj, 13 oralov gozda za takojšnje posekanje, 7 oralov njiv in travnikov. Posestvo leži tik ob glavni cesti, oddaljeno 2 minuti od železniške postaje. Cena 110.000 dinarjev. Naslov v upravi lista. 2184

POZOR! ZIMA! POZOR!
Zimo vsake vrste izdeluje in prodaja Lovro Ješetova vdova, žimopreja, Stražišče pri Kranju. Vzorcei na razpolago, poštnine prosto.

Službe:

STAVBNEGA POLIRJA

z nastopom takoj sprejme. Stavbna tvrdka Ivan Ogrin, Grubarjevo nabrežje 8. 2183

SPREJME SE GOSPODIČNA

tudi iz dežele za trgovino, ki se razume nekoliko v šivanju. Je lahko begunka. F. Batjel, Ljubljana, Stari trg št. 28. 2152

VEČ MIZARSKIH POMOČNIKOV izvežbanih v farnirju in vsakovrstnem mizarskem delu, potrebujem. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši all izven. 2178

KNJIGOVODKINJA

se sprejme. V poštev pridejo samo tiste z večletno prakso. Nastop s 1. novembrom. Ponudbe do 30. oktobra na upravo lista pod »Knjigovodkinja 100«.

KONTORISTINJA

samosvojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojepiska in stenografinja se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme. Gëlob et Co. tovarna kemičnih izdelkov, Ljubljana-Vič. 2192

IZPRAŠANI KURJAČ

z večletno prakso išče službe v Ljubljani ali na dežel. Ponudbe pod »Kurjač« na upravo lista. 2190

TRGOVSKI POMOČNIK

mešane stroke, več tudi posla v pisarni išče primerne službe, najraje v Ljubljani. Ponudbe pod »zvest in marljiv« na upravo lista. 2194

KOT TRGOVSKI POMOČNIK ALI SKLADIŠČNIK

išče službe trgovsko naborniške pomočnik in specerijski stroki. Ponudbe pod »Specerija« na An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2194

Razno:

LOKAL

v sredini mesta se išče proti dobri nalemini. Pisemne ponudbe na upravo »Jugoslavije« M. A. S. 2186

ZAMENJAM TAKOJ STANOVANJE v Mariboru (tri sobe, predsoba, veranda, kuhinja, sobica za služkinjo, shramba in prikljina) s stanovanjem v Ljubljani. Ponudbe pod »Park« poštno ležeče, Maribor. 2185

REZANJE DRV

z motorno žago, ter dobavo drv vsako množino dostavljeno na dom priporoča Lud. Ilesič, Ahačjeva cesta 10. Tramvajska postaja, Sv. Petra cerkev. 1996

DRUŠTVO KOMISIJSKARJEV V LJUBLJANI

prevzema po svojih članih prevažanje pohištva z vozom za prevažanje pohištva, prevoz in oprem. glasovirjev, železnih blagin in vsa v to področje spadajoča dela po najnižjih cenah. 1227

PRIPRAVEN PROSTOR V KAKEM MESTU

ali večjem kraju na Gorenjskem išče za svojo mizarsko obrt Henrik Svete, kor. beg. mizarski mojster. Ponudbe sprejema »Gospodarski Zvon« pisarna Hotel Štrukelj.

STANOVANJE

s prehrano za dijakinjo se išče proti dobremu plačilu. Dopisi pod »Dijakinja« na Aloma Company, anončna družba z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 2191

Naročajte in širite „JUGOSLAVIJO“!

Ženski zdravnik in porodničar
med. univ. dr. Franc Toplak
bivši večletni sekundarj dež. bolnice v Ljubljani, elëve - operater vsučiliške ginekološke in porodniške klinike prof. Pithe v Pragi.
ordinira od 11.—12. in od 2.—4.
(razven ob nedeljah in praznikih.)
MARIBOR, Glavni trg št. 18.

Naznanilo.
Ravnokar prispeli pariški modeli damskih klobukov. — Cenjene dame se vabijo na ogled brez prisilnega nakupa. Soproge železnice in javnih nameštencev, katere se legitimirajo z izkaznico imajo 10% popusta, ter se jim blago dostavi tudi na mesečno odplačevanje na dom.
Marija Jeglič, Ljubljana,
Slomškova ulica 27.

M. Kuštrin
Tehnični, elektrotehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Martiny. — Hidravlična stiskalnica za montiranje gumijevih obročev v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. — Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.
Centrala: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Ljubljana, Maribor, Beograd, Podružnice: Dunajska c. 20. Jurčičeva ul. 9. Knez Mihajlova tel. št. 470. tel. št. 133. ulica 3.

Kompanjon Lanišče
in **predivo zamenja v platno**
mehanična vrvarna terilnica in predilnica
Anton Sinkovec
Kranj - Grosuplje.
Čitajte „Jugoslavijo“!

Prazne nove in rabljene **vreče (djakove)** v vsaki množini po najnižji ceni pri **FR. SIRC, KRANJ.** Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.
Po nizki ceni: nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji tudi malo rabljeni.
F. BATJEL, Ljubljana
Stari trg št. 28.
Karlovska cesta št. 4.

Medić, Rakovec & Zankl prej A. Zankl sinovi.
Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjavni: Merakl. Ljubljana. — Telefon 64.
Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: Barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbonilej, steklarski in mizarski klij, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.
„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.
Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Dular & Fabiani Veletrgovina manufakture, samo na debelo Ljubljana, Dunajska cesta 33 v Balkanu.
Priporoča p. n. trgovcem svojo veliko zalogo in bogato izbrano manufakturnega blaga po najnižjih konkurenčnih cenah. Solidna in točna postrežba zajamčena.
Prepričajte se sami da kupite in **najsolidnejše obleke** za gospode in dečke. **Sukno** najfinejše vrste za gospode in dame.
Vse krojaške potreščine pri tvrdki **Celle IVAN MASTNAK Celle** Kralja Petra cesta št. 31. Istotam izdelovanje oblek, po najnovejši modi.

Razglas.
Mestni magistrat objavlja, da je od 1. novembra 1921 prepovedana v Ljubljani vsaka prodaja mleka po ulicah in trgih, ker je uspešna kontrola tega mleka nemogoča. Istotako je prepovedan direkten dovoz od mestnega magistrata nepreizkušenega mleka posameznim prekupčevalcem in zavodom. Mestna mlekarna v Ljubljani, Vojaška ulica št. 10, pa sprejema vse mleko iz dežele, ako odgovarja minimalnim kakovostnim zahtevam ter plačujejo mleko po maščobi. Potvorjeno mleko se neplačano zavrne. Kmetovalci bližnje ljubljanske okolice pa smejo svoj zajamčeno lastni pridelek mleka dovažati v Ljubljano strankam direktno na dom, ako se izkažejo s tozadevnim potrdilom dotične stranke, ki se ima vsak mesec obnoviti in s potrdilom županstva domačega kraja dovažalca, da dovažata lastno mleko v Ljubljano. Mleko kmetovalcev, ki bodo dovažali svoj lastni pridelek strankam na dom, se bo od strani magistrata stalno preiskavalo. Strankam, ki se bodo preizkušnjam protivile, ali pri katerih se bo dvakrat konstatirala potvorba mleka, se bo prepovedalo za daljši rok dovažanje v Ljubljano in se bodo ovadile državnemu pravdnistvu.
Mestni magistrat ljubljanski, dne 28. oktobra 1921.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Celju.
Gosposka ulica — Hotel Balkan.
Sprejema in obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 % od dneva vloge do dneva vzdiga.
Večje zneske in stalne vloge proti odpovednim rokom po dogovoru.
Daje posojila v vseh oblikah.
Eskomptuje različna povzetja pod najugodnejšimi pogoji. Poštnohranilniške položnice so vsakomur na razpolago.
Uradije vsak dan dopoldne.

H. SELJAK
galoše gamaše obutev
Ljubljana, Prešernova ul. 95.
MOJI LJUBČKI
živalske slike za naše malčke, na trdem kartonu.
Cena 8 dinarjev.
V Zvezni knjigarni Ljubljana, Marijin trg št. 8.
Šivalni stroji so dospeli.
Jos. Petelin, Ljubljana. Sv. Petra nasip 7.

Največja izbira najnovejših, najtinejših in najcenejših oblek za gospode, dame in otroke.
O. BERNATOVIČ
Mestni trg 5—6.
V zalogi tudi moški klobuki in kožuhovina.